

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

РЕШЕНИЕ

№ М - 2
от 02.11.2022 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 02.11.2022 г., след като разгледа писма с вх. № Е-15-59-1014 от 14.09.2022 г. и с вх. № Е-15-59-1019 от 30.09.2022 г. от „Ай Си Джи Би“ АД с искане за одобряване на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс в междусистемен газопровод Гърция – България (IGB), както и събраните данни и доказателства при проведеното на 11.10.2022 г. обществено обсъждане, установи следното:

„Ай Си Джи Би“ АД с писмо с вх. № Е-15-59-1014 от 14.09.2022 г. е поискало от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) и от Регулаторния орган за енергия на Р Гърция (РАЕ) да бъде одобрена Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс в междусистемен газопровод Гърция – България (IGB). В тази връзка, дружеството е представило проект на Методика, актуализиран с писмо с вх. № Е-15-59-1019 от 30.09.2022 г.

Съгласно чл. 20, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (Регламент (ЕС) № 312/2014, Регламента) операторът на преносната система представя методиката за изчисляване на таксата при дневен дисбаланс, която ще се прилага в неговата зона за балансиране, за одобрение от националния регулаторен орган. Според чл. 20, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014 в методиката за изчисляване на таксата при дневен дисбаланс се определят: изчисляването на размера на дневния дисбаланс по чл. 21 от същия регламент, изчислението на приложимата цена по чл. 22 от Регламента, както и други необходими параметри.

В изпълнение на изискванията на чл. 20, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 312/2014 „Ай Си Джи Би“ АД е представило за одобрение от регулаторните органи на Р България и Р Гърция на проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс в междусистемен газопровод Гърция – България (IGB) (Методиката). Проектът определя процедурата, реда и условията за изчисляване на размера дневния дисбаланс, както и формирането и прилагането на таксата за дневен дисбаланс. Методиката има за цел да гарантира формирането на недискриминационни такси за дисбаланс за мрежовите ползватели на газопреносната мрежа чрез създаване на стимули за ползвателите на IGB при ефективно балансиране на техните балансови портфейли. Таксите за дисбаланс отразяват разходите. Методиката ще се прилага по отношение на балансовата зона на IGB, която включва входно-изходни точки на територията на Р България и Р Гърция. Методиката регламентира правилата за изчисляване на дневния дисбаланс, както и за изчисляване на приложимата цена.

С оглед изчисляването на таксата при дневен дисбаланс, според чл. 22, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014 определянето на пределната продажна цена, пределната покупна цена и среднопретеглената цена се осъществява въз основа на сделки, реализирани на платформи за търговия, които са предварително определени от оператора на преносната

система и одобрени от националния регулаторен орган. В тази връзка, „Ай Си Джи Би“ АД ще използва сключените на платформата за търговия на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД сделки с краткосрочни стандартизирани продукти. Също така, дружеството ще сключва такива сделки на платформата за търговия на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД с цел предприемане на балансиращи действия.

Според чл. 19, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 312/2014 таксата при дневен дисбаланс отразява разходите и е съобразена с цените, свързани с евентуалните действия за балансиране на оператора на преносната система и с малката корекция по член 22, пар. 6 от същия регламент. Съгласно последната разпоредба малката корекция е предназначена да стимулира ползвателите на мрежата да балансират входящите и изходящите си количества и има за цел да не възпира нови участници да навлизат на пазара, да не пречи на развитието на конкурентни пазари, да не се оказва неблагоприятно въздействие върху презграничната търговия и да не се достига до прекомерен финансов риск за ползвателите на мрежата във връзка с таксите при дневен дисбаланс. В тази връзка, „Ай Си Джи Би“ АД е предвидило да използва малка корекция в размер на 20% от среднопретеглената цена. С оглед на това, с писмо изх. № Е-15-59-1014 от 24.10.2022 г. КЕВР и РАЕ са изискали от „Ай Си Джи Би“ АД да представи обосновка по смисъла на чл. 22, пар. 7 от Регламент (ЕС) № 312/2014. В тази връзка с писмо с изх. № Х-34 от 28.10.2022 г. „Ай Си Джи Би“ АД посочва, че размерът на малката корекция отразява необходимостта от стриктно спазване на баланс между входящите и изходящите потоци, което е наложено от техническите характеристики на газопровода и лимитирания лайнпек. Според „Ай Си Джи Би“ АД малка корекция в размер на 20% ще постигне основното си предназначение да стимулира ползвателите на мрежата да балансират входящите и изходящите си потоци, като не се възпрепятства развитието на конкурентни пазари, навлизането на нови участници на пазара и трансграничната търговия.

По отношение на сетълмента на дисбалансите „Ай Си Джи Би“ АД предвижда да води финансова балансова сметка за всеки един ползвател на мрежата, по която ще се натрупва ежедневния финансов сетълмент на разпределените количества дисбаланс. Обобщените такси за дисбаланс във финансовата балансова сметка ще се изчисляват всеки месец.

Резултатите от извършения анализ на съдържащите се в заявлението данни са отразени в доклад с вх. № Е-ДК-1944 от 04.10.2022 г. Докладът е приет от КЕВР с решение по т. 1 от Протокол № 273 от 06.10.2022 г. и е публикуван на интернет страницата на Комисията. В съответствие с разпоредбите на чл. 14 от Закона за енергетиката (ЗЕ), на 11.10.2022 г. е проведено обществено обсъждане, в което са участвали представители на „Ай Си Джи Би“ АД.

В определения от КЕВР срок по чл. 14, ал. 3 от ЗЕ от 11 октомври 2022 г. до 25 октомври 2022 г. В рамките на общественото обсъждане в КЕВР е получено писмо с вх. № Е-59-1014 от 24.10.2022 г. от „Булгаргаз“ ЕАД, в което се посочва че е установена неравнопоставеност при определяне на малката корекция в предложената Методика, спрямо утвърдената от КЕВР Методика на другия газопреносен оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД. „Булгаргаз“ ЕАД отправя искане за уеднаквяване на определянето на малката корекция в Методиките за определяне на дневна такса за дисбаланс. КЕВР и РАЕ са разгледали направеното предложение от страна на „Булгаргаз“ ЕАД, като предложението не е прието по следните съображения:

Според чл. 17, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 312/2014 операторът на преносната система не може да отхвърли заявка или коригираща заявка на ползвател на мрежата само защото предвидените входящи количества на този ползвател на мрежата не са равни на предвидените му изходящи количества.

Към настоящия момент в точката на междусистемно свързване с гръцката национална преносна система няма физически поток и не се предлагат капацитетни продукти, а

отчитайки техническите характеристики на газопровода IGB, входните и изходните налягания и сключените споразумения за междусистемно свързване, газопроводът IGB има ограничено количество лайнпек и гъвкавост на лайнпека, което не позволява неговото използване за балансиране на портфолиата на мрежовите ползватели. Още повече, операторът на газопровода IGB не разполага с достъп до съоръжения за съхранение на природен газ и газови потоци от две или повече входни точки. Налице са и ограничен брой ползватели на газопровода IGB, които са регистрирани на виртуална търговска точка и биха могли да търгуват със своите дисбаланси. Всичко това може да предизвика дисбаланси в газопровода IGB и да застраши неговата безопасна експлоатация и интегритет.

В допълнение, отчитайки, че газопроводът IGB свързва два пазара на природен газ (българския и италианския), на които е налице разлика в ценовите равнища на природния газ, по-нисък процент на малката корекция би мотивирал мрежовите ползватели да имат по-големи изходящи потоци от входящите, с цел реализиране на печалба. За гарантиране на защитата на интересите на мрежовите ползватели на точките на междусистемно свързване са предвидени сметки за оперативно балансиране, като в случай на подадени равни номинации на входни и изходни точки, мрежовите ползватели няма да реализират дисбаланси.

С оглед прецизиране и яснота на разпоредбите двата регулаторни органа са направили някои редакционни изменения и допълнения в предложения от „Ай Си Джи Би“ АД проект на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс в междусистемен газопровод Гърция – България.

С оглед гореизложеното и на основание член 20, параграф 1 на Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Приема Съвместно решение на енергийните регулатори за одобрение на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс в IGB, което съвместно решение е неразделна част от настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване в 14 (четиринадесет) дневен срок пред Административен съд София-град.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА